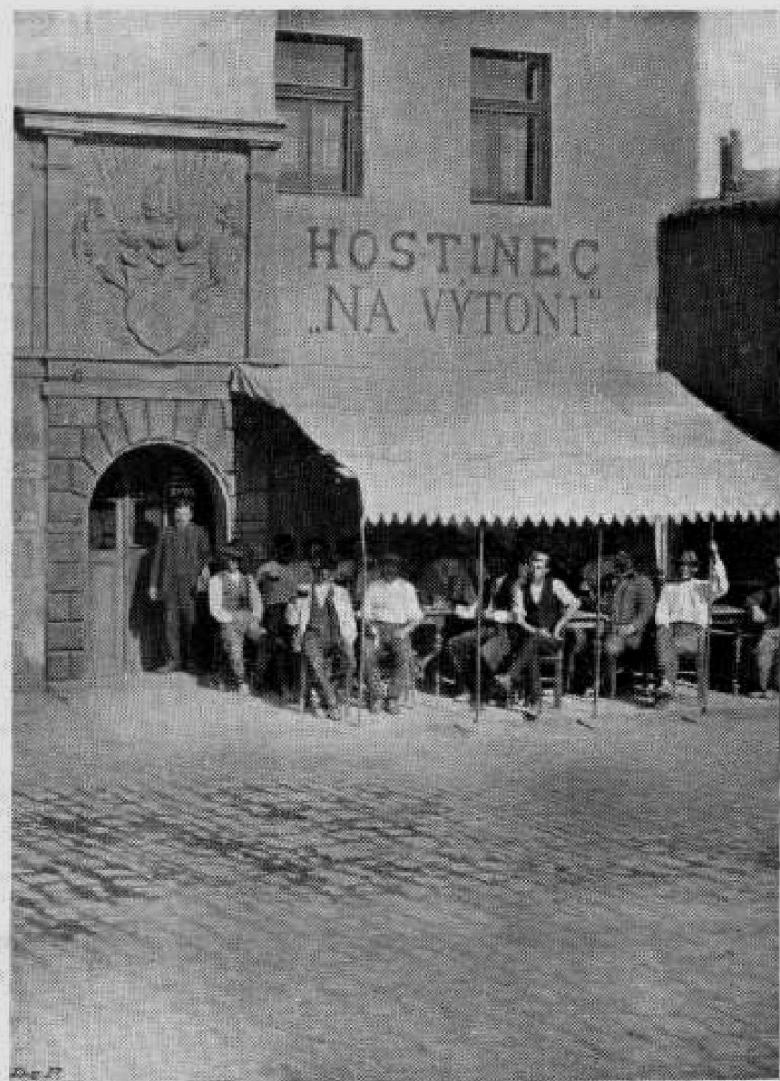

Z PODSKALÍ

S ILLUSTRACEMI DLE PŮVOD. SNÍMKŮ

Nevím vlastně určité, kde Podskalí začíná a kde končí. Snad někde u kostela sv. Trojice, či až u „Práva plaveckého“, jak říkají Podskalští své starožitné radnici, kde bývalo sídlo práva poříčného, nebo někde tam, kde dle pověsti stávaly Durynkovy olše, na nichž oběsil se z rozsudku Neklanova vrah synáčka Luckého Vladislava? S kraje je promicháno obyvatelstvo pobřežní přilevem přistěhovalectva ze všech čtvrtí pražských, ale i tu ve styku poznáte vnuky těch, již již dle historie byli „lidé tuze nepoddajní“. Od prvních pramenů (či vorů) až k smutně vyprázdněným ohradám, „poustkám“, pod nábřežím Palackého, rozprostírá se „trh lesů“. Mival již za času krále Jana Lucemburského svá privilegia. Tehdá kdokoliv přijel s pramenem, neměl práva první tři dny po příjezdu prodávat někomu z Podskalí než měšťanu Pražskému. Nikdo vůbec nezměl choditi plavcům dřív po řece vstříc, ani po Vltavě, ani po Mži. A tehdá bylo prý dřív v Podskalí drahé „jak hedvábí“. V Podskalí byl ovšem i rybí trh, a měli zde i svého vodníka, který prý chodíval na Výtoni na pivo. Poznali jej dle zelených vlasů. Jednou přišel si hastrman do masných krámů pro maso. Vysekávač ihned poznal vodníka po hlasu huhňavém a utál mu prst jakoby náhodou. Hastrman přisahal mu pomstu, než řezník chránil se rok vody pečlivě. Však neušel odplatě: lžící polévky se utopil — zahiltla jej...

Z té minulosti málo zbylo, několik domů pa-

HOSPÓDKA NA VÝTONI

mátných: stará královská solnice (solní pokladna), „Zlatá loď“ či celnice, starobylá radnice podskalská, také Právo plavecké zvaná po soudě starších plavcův, jenž zde řídil; dům „U Boreckých“, jehož schodiště dosud zdobí podivný relief jelena v životní velikosti, a ještě několik zajímavých staveb nízkých, těžkopádných. A i to vše má co nejdříve zmizet pod převysokými kamennými valy nábřeží, pod tří pěti a šestipatrových činžáků, obydlených lidmi, již o životě druhdy zde kolotavším nebudou ani ničeho znati... Zmizí Podskalí! Zmizí neodvratně, jako zmizelo Ghetto, a je těle čtvrti městské pro její rázovitost větší škoda než V. kvartýru!

Zůstanou plavci, dřevaři, píškaři, ale přizpůsobi se novému okolí, kam přestěhuji je... To již nebude Podskalí s prastarými ohradami, křivolázkými uličkami, starožitnými domy, s těžkými prejzovými střechami... A tak smutek padá na Podskaláka,

PÍŠKAŘI

Fot. Deport & Panzer

když pozoruje, jak zatloukají palisády pro jímky a vyměřují ulice a uličky a kupují ohrady a domky. Vždyť tu klesá v hrob kus jeho života; kulisa za kulisou mizí z poběžní scenerie, a hlava klesá na prsa při pomyšlení, že za nějaké desetiletí nezbude po všem památky, že hrobová tma rozprostří se bude kolem, kde v záplavě sluneční veselé beseduje se při dýmce. Vysoko nad střechami nynějšího Podskalí týčí se budou bílé zdi činžáků a duněti bude elektrická dráha v sluch zapadlého, zapomenutého Podskali!

Než k čemu neveselé kapitoly, k čemu smutné rozjímání? Ještě

VYVÁŽENÍ DŘÍVÍ S VORŮ

SKLADÁNÍ DŘÍVÍ V OHRADE.

Pot. Deport & Panzer.

PLAVCI Z VLTAVOTÝNA.

chvílka poprána Podskalí, poběžnímu městečku povltavskému. Ještě hrají reflexy širé vodní pláně na zasmušilém zdivu, a září její padá do nízkých bytů a tmavých průjezdů. Ještě vůně pryskyrice a rozmočené kůry slučují se zde s vlhкým dechem Vltavy. A v sladkém far niente, na pokácených olbfímech šumavských, po lopotné práci, sní hoši podskalští. Volně plynou prameny a pramice, cily, obtížené orlickou žulou, s přídou, okrášlenou patronem plavců a českou vlajkou, a v úzkých ulicích duní odměřený krok plavců z Jihu, ubírajících se ku krátkému oddechu v chladu hospůdky.

Podskalí! Zmizí neopěváno. Jeho rázovitý život, jeho idylla nenašly romanciera! *Hip.*